15.9.26

לכבוד

מר משה בר סימן טוב- מנכ"ל משרד הבריאות

ד"ר הגר מזרחי- ראש חטיבת הרפואה משרד הבריאות

גב' איילת גרינבאום אריזון- סמנכ"לית בכירה לתכנון אסטרטגי וכלכלי משרד הבריאות

גב' טלי ניצני-ביטון- מנהלת תחום בכיר (תכנון מקצועות בריאות)

מר אלי גבאי- יו"ר איגוד מקצועות הבריאות

גב' שירה ברלינר פולג- מנהלת המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית משרד העבודה (מה"ט)

מר אמיר וקנין-מנהל מחלקת פדגוגיה-המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית משרד העבודה (מה"ט)

גב' אריאלה ביסטרה- מנהלת תחום פרויקטים לקידום הנדסאים המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית משרד העבודה (מה"ט)

גב' נורית בירגר- המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית משרד העבודה (מה"ט)

הנדון: <u>קריאה לעצירת הקול הקורא להשתתפות בפיילוט "הנדסאי במערכת הבריאות"</u>

אנו, נשות מקצועות הבריאות מתחומי ריפוי בעיסוק, פיזיותרפיה וקלינאות תקשורת, מהמערכות הציבוריות השונות, מהקהילה ומהאקדמיה, נקראנו להשתתף בוועדה בראשות פרופ' נאוה רצון, שמטרתה בניית תוכנית הלימודים ל- "עוזר מקצועות הבריאות", כפי שהוגדר בוועדת "עוזר מטפל" שסיכומה פורסם בפברואר 2025.

ועדה זו היוותה המשך לוועדת עוזר מטפל, שחלקנו השתתפו בה.

הוועדה פעלה בין יולי 2025 עד מרץ 2026. עבודת הוועדה התבססה על עקרונות מקצועיים שנועדו להבטיח הכשרה איכותית, שמירה על בטיחות המטופלים והבחנה ברורה בין תפקיד העוזר לבין תפקידי המטפלים המוסמכים, זאת בשל העיסוק בתחומי בריאות וסכנה של שילוב כח עזר שאינו מיומן דיו בבריאות הציבור.

אנו רואות בחומרה את הקול קורא שיצא ממה"ט לבקשת משרד הבריאות, המנוגד להמלצותינו המקצועיות, כמפורט להלן:

1. פעלנו בוועדה במקצועיות ובאחריות לבניית תכנית לימוד שתספק הכשרה מקצועית ראויה ומתאימה לתפקיד "עוזר מטפל במערכת הבריאות".
2. תכנית הלימודים נבנתה על פי סיכום ועדת עוזר מטפל מפברואר 2025 ועל פי הפעולות שבסמכות תפקיד עוזר המטפל אשר הוגדרו על ידה.

3. התכנית מכילה קורסים בהיקף של 1048 שעות עיוניות ועוד 160 שעות מעשיות. בסיום עבודתה המליצה הוועדה על הכשרה התואמת לתפקיד עוזר מטפל- הכשרה ברמת טכנאי ולא ברמת הנדסאי.
4. תוכנית הלימודים נבנתה בקפידה תוך שילוב מספר קורסים הזהים בהיקפם לקורסים הנלמדים בתואר ראשון ויש להם פוטנציאל להיות מוכרים לצורך פטור במסגרת לימודים אקדמיים רלוונטיים, בכפוף למדיניות המוסד האקדמי והחוג הרלוונטי. זאת על מנת לאפשר ללומדות וללומדים "גשר" אמיתי לאקדמיה, עבור מי שיבחרו להמשיך לתואר אקדמי במקצועות הבריאות, כפי שהתבקשנו ע"י מקימי הוועדה.
5. מהשתלשלות האירועים עולה כי ההחלטה על יצירת מקצוע ברמת הנדסאי התקבלה מראש על ידי מה״ט ומשרד הבריאות, עוד בטרם נקבעו תכני הלימוד. זאת למרות שלאורך עבודת הוועדה נאמר לנו במפורש כי היקף ההכשרה ומסלול הלימודים (טכנאי/הנדסאי) ייקבעו בהתאם להמלצות הוועדה ולתכנית שתיבנה. בפועל, בפגישת הסיכום הודיעו נציגי מה"ט ומשרד הבריאות כי התפקיד יוגדר בדירוג הנדסאי, בניגוד להמלצותינו המקצועיות.
6. בהמשך לכך ב 3.5.26 נערך דיון נוסף אצל מנכ"ל משרד הבריאות בו הציגה פרופ' נאוה רצון, יו"ר הוועדה, בשם הוועדה, הסתייגות חד משמעית מהאפשרות להרחיב את תכנית הלימודים מהתכנית שגיבשה הוועדה (מסלול טכנאי) למסלול הנדסאי.
7. על פי עמדתנו המקצועית, היקף השעות המומלץ והפעולות המתאימות לתפקיד עוזר מטפל הוא ברמה של טכנאי. הפער הגדול שבין תפקיד עוזר המטפל כפי שהוגדר במסקנות ועדת עוזר מטפל לבין מקצוע "הנדסאי במערכת הבריאות" עשוי להטעות את הציבור, את המטופלים ואת לומדי תפקיד עוזר מטפל.
8. מדרג השכר שבין מקצוע "הנדסאי במערכת הבריאות" למקצועות הבריאות האקדמיים עצמם עשוי לפגוע במעמדם של מטפלים ממקצועות הבריאות, שכן על פי נתוני מה"ט דירוג שכר הנדסאים גבוה משל מקצועות הבריאות. זאת ועוד, תואר הנדסאי זהה לתואר ראשון בתנאי הקבלה לתפקידים מסוימים במגזר הציבורי. נתונים אלו עשויים לפגוע גם במוטיבציה ללמוד לתואר אקדמי במקצועות אלה, ולגרום לירידה ברמת הידע והמקצועיות עבור המטופלים.
9. תוספת של 800 שעות לימוד בתחומים שאינם קשורים לתפקיד עוזר מטפל במקצועות הבריאות, כגון הידרותרפיה, רפואה משלימה והפעלה בתנועה, יוצרת מצג מטעה של הרחבת ההכשרה המקצועית. בפועל, הכשרה זו אינה רלוונטית לתפקיד המוגדר ואף מקנה לבוגרים כלים לעבודה טיפולית עצמאית בתחומים המשיקים למקצועות הבריאות, ללא הכשרה כמטפלים מורשים וללא פיקוח מקצועי מתאים. מצב זה עלול להטעות את הציבור ולסכן את בריאותו.
10. אנו מבקשות להדגיש את הסתייגויותינו מטיוטת חוזר משרד הבריאות בנושא תחומי עיסוק ופעילות של עוזר מקצועות הבריאות (פיזיותרפיה, קלינאות תקשורת וריפוי בעיסוק)

שפורסמה להערות הציבור במרץ 2026 ע"י חטיבת הרפואה. החוזר אינו תואם במספר היבטים מהותיים את המלצות ועדת עוזר מטפל שפורסמו בפברואר 2025. נדרש, בין היתר, לתקן את היחס המספרי בין מטפלים לעוזרים, להבהיר כי תקני העוזרים אינם באים במקום תקני מטפלים, ולהסדיר את ההדרכה והפיקוח, האחריות המקצועית והביטוחית, אופן התיעוד, הגנת הפרטיות והעומס הנוסף על המטפלים.
כל עוד לא פורסם חוזר מעודכן התואם את המלצות הוועדה ומסדיר את מסגרת עבודת העוזרים, אין מקום לקדם תוכניות הכשרה.

לאור האמור לעיל, כחברות הוועדה המקצועית שהייתה אמונה על בניית תכנית הלימודים, אנו מתריעות על הסכנה באי התייחסות להמלצותינו המקצועיות שלקחו בחשבון מחד את השמירה על בריאות הציבור ומקצועיות המטפלים, ומאידך את מטרות היצירה של תפקיד "עוזר מטפל במקצועות הבריאות".

מחובתנו המקצועית, האתית והערכית להתריע בפניכם ובפני הציבור על הפגיעה בציבור המטופלים ובמטפלים במקצועות הבריאות.

בכבוד רב,
(לפי סדר א"ב)
גב' תמר ביבר- מנהלת המחלקה לפיזיותרפיה , מערך מקצועות הבריאות ,מכבי שירותי בריאות
ד"ר אורית ברט - החוג לריפוי בעיסוק, אוניברסיטת תל אביב
גב' אורית ברטוב - מנהלת הפיזיותרפיה בית חולים אלי״ן
גב' נגה גל- מנהלת ביה״ס לפיזיותרפיה אסף הרופא (שמיר)
גב' מרב גליס - מרפאה בעיסוק, מדריכה ארצית לריפוי בעיסוק לשעבר, מנהלת מתי"א שומרון
גב' סיון הירשמן - לשעבר ראש שירות ריפוי בעיסוק במרכז הרפואי שמיר אסף הרופא
גב' יעל ויסוצקי - מרפאה בעיסוק, חברת ועד מנהל-החברה הישראלית לריפוי בעיסוק
ד"ר נילי ויסרברג - מדריכה ארצית לפיזיותרפיה, משרד החינוך; החוג לפיזיותרפיה אוניברסיטת תל אביב
גב' גלית זלצר-מנהלת קלינאות תקשורת ארצית, מערך מקצועות הבריאות, מכבי שירותי בריאות
גב' דניה חופי- מנהלת ביה"ס לפיזיותרפיה, שיבא
גב' שרית יעקובי קוזניר- מדריכה ארצית לריפוי בעיסוק, משרד החינוך
גב' טל ניצן - פיזיותרפיסטית, מנהלת מערך מקצועות הבריאות , מכבי שירותי בריאות
גב' חלי צווילינג - מדריכה ארצית לקלינאי תקשורת, משרד החינוך

העתקים:

פרופ' נאוה רצון- יו"ר וועדת מומחים "עוזר מטפל מקצועות רפואיים"

גב' יעל רותם גלילי- פיזיותרפיסטית ארצית, היחידה הארצית לפיזיותרפיה, משרד הבריאות

גב' אורלי בוני- מרפאה בעיסוק ארצית, היחידה הארצית לריפוי בעיסוק, משרד הבריאות

גב' אורלי ברגרזון ביטון- קלינאית תקשורת ארצית, היחידה הארצית לקלינאות תקשורת, משרד הבריאות

האגודה הישראלית של קלינאי התקשורת

החברה הישראלית לריפוי בעיסוק

העמותה לקידום מקצועי עבור מרפאים בעיסוק

העמותה לקידום הפיזיותרפיה

פרופ' ציון חגי-יו"ר ההסתדרות הרפואית

פרופ' מיקי דודקביץ'-יו"ר איגוד מנהלי בתי החולים